

**משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת הסייבר**

י"ג חשוון תשע"ח
02 נובמבר 2017

סמך : 2017-160

לכבוד:

חברי פורום עבירות מחשב וראיות דיגיטליות

**הנדון : סיכום ישיבה משותפת לפורום עבירות מחשב וראיות דיגיטליות ולפורום
הסתה ועבירות ביטוי - 31.10.2017**

1. בתאריך ה-31.10.2017 התקיימה ישיבה משותפת של פורום עבירות מחשב וראיות דיגיטליות, בראשות ד"ר חיים ויסמונסקי, עם פורום הסתה ועבירות ביטוי, בראשות שלומי אברמזון. בישיבה השתתפו חברי שני הפורומים וזאת כדי לדון בשאלות מקצועיות הנוגעות לשני הפורומים. להלן סיכום התכנים שהוצגו במהלך הישיבה.

2. **פעילות מחלקת הסייבר בתחום הטיפול בפרסומי הסתה ותמיכה בטרור, איתי גוהר –**

א. בחלק הראשון של הדיון הוצגה פעילותה של מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה בתחום הטיפול בפרסומי הסתה לאלימות ולטרור ופרסומי תמיכה בארגוני טרור או שבח למעשי טרור.

ב. המדובר בתפישת הפעלה שזכתה לכינוי "אכיפה אלטרנטיבית" ובה מבקשת פרקליטות המדינה לטפל בפרסום עצמו, ולא במפרסם, במקרים שבהם לא ניתן בשל מאפייניה של רשת האינטרנט לאתר את המפרסם או להעמידו לדין.

ג. איתי הציג את פעילות המחלקה, שותפיה מקרב משרדי הממשלה השונים, נתונים סטטיסטיים והתבחינים לפיהם פועלת מחלקת הסייבר.

ד. בין המשתתפים התפתח דיון במספר שאלות עקרוניות ומעשיות: הצורך להבטיח שהסרת התכנים לא תפגום באפשרות איסוף הראיות לצורך גיבוש תיק פלילי; האופן שבו ניתן להוכיח לספקיות השירות את ההשפעה הפוטנציאלית של הפרסום; האופן שבו מנוהל שיח עם ספקיות השירות לגבי תנאי השימוש שלהן עצמן; אופן הטיפול בדפים אישיים של קורבנות אירועי טרור; האפשרות לפעול להסרת תכנים כאשר

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת הסייבר

מופרים תנאי השימוש של ספקית השירות אך לא נעברה עברה פלילית לפי הדין הישראלי.

ה. שלומי וחיים סיכמו ועדכנו כי סוכם אצל המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), כי במקרים שבהם מדובר במפרסם שפועל מתוך ישראל, ונקט הליך פלילי, תפעל המשטרה לעדכון מחלקת הסייבר בפרקליטות על מנת שתיבחן האפשרות להסיר את התוכן (מייד לאחר תיעודו הראייתי), ובכל מקרה, על הפרקליט המטפל לבחון, כאשר התיק מגיע לטיפולו, האם הפרסום עדיין קיים באינטרנט, ואם כן, על הפרקליט לפנות בעניין אל מחלקת הסייבר.

3. דילמות וקשיים בטיפול בעבירות ביטוי ברשת האינטרנט – דיון בהובלת שלומי אברמזון –

א. שלומי התחיל את הדיון בהצגת פסק-הדין בעניינם של שלושה נאשמים קטינים, תפ"ח 11626-06-14, אשר כלל בין היתר אישום של הסתה לאלימות על-ידי הנאשמים בעת שהיו תלמידים בישיבת יצהר. בסרטון שהועלה על-ידם לרשת האינטרנט נרמז כי ניתן לעשות "דין עצמי" ולהכות חיילים ושוטרים. הנאשמים זוכו מהעבירות המיוחסות להם והדבר הוביל לדיון פורה בשאלות ראייתיות בעבירות ביטוי.

ב. אחת מהקביעות הבעייתיות של ביהמ"ש המחוזי באותו עניין הייתה הקביעה לפי לא הוכח שהנאשם 2 הוא זה שפרסם את הסרטון באתר יוטיוב – הגם שהסרטון הועלה מחשבון ה-Google+ שלו, אשר מכיל את שמו ואת תמונתו. ביהמ"ש הוסיף וקבע כי חוקר המחשב המיומן שהעיד באותו תיק איננו מומחה לעניין השאלה כיצד מועלה סרטון לאתר יוטיוב וכיצד ניתן לפתוח חשבון משתמש באתר Google+. התקיים דיון בין המשתתפים בשאלה כיצד אכן ניתן להוכיח מידע טרוויאלי (יותר או פחות) לבית-המשפט – הפתרונות בעניין זה נעים בין קביעה כי מדובר בידיעה שיפוטית ועד להעדת עד מומחה. במקרי הביניים, שבהם נראה שהשאלה עתידה להתעורר בהליך השיפוטי, ציין חיים ויסמונסקי כי יש לשקול להציג דוח של חוקר מיומן, שיהיה בגדר "משתמש מיומן" המנוסה בתפעול התוכנה או האפליקציה הספציפית. אותו חוקר יתייחס בעדותו לניסיונו בשימוש באותה התוכנה ועל מקרי עבר שבהם עשה שימוש באותה התוכנה.

ג. במסגרת הדיון נדונו סוגיות נוספות: (1) טענת הגנה לפיה החשבון ממנו בוצעה הפעולה האסורה הוא אכן החשבון של הנאשם, אך מישוהו אחר הוא זה שעשה בו שימוש בעת ביצוע הפעולה האסורה (טענה שעולה לעתים בתיקי הסתה, כאשר

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת הסייבר

מספר צעירים מתגוררים יחדיו במעין קומונה; (2) טענת הגנה לפיה החשבון הוא כלל לא של הנאשם אלא של אדם אחר שמתחזה לו; (3) נדונה גם שאלת אופן ההתייחסות הראוי להאשטג (לעתים תוכן ההאשטאג יעלה כדי עבירה בעצמו, לעתים ניתן לראות בו מעין נסיבה מחמירה להגברת הפרסום); (4) נדונה שאלת ההתייחסות הראויה לעמודי פייסבוק שלהם מספר מפעילים (ייתכן שניתן להשתמש בקונסטרוקציה של "פרסום במחדל", בפרט אם היה שלב שבו הוכחה המודעות של המפרסם במחדל לתוכן); (5) התמודדות עם הטענה לפיה הגדרות הפרטיות הספציפיות של הנאשם הן כאלה שלפיהן אף אחד לא רשאי לראות את הפרסום, ובכך לא מתקיים יסוד הפרסום (הכרחי להתייחס לעניינים אלה בשלב התייעוד של התוכן).

4. עבירות הסתה באיו"ש, רס"ן שגיב ליכטמן, ס' פרקליט איו"ש –

- א. שגיב סקר בדבריו את מבנה הפרקליטות הצבאית ופרקליטות איו"ש, את תחומי הפעילות של פרקליטות איו"ש ואת הטיפול בתיקי ההסתה.
- ב. סקר את התבחינים שלפיהם נבחנת שאלת ההעמדה לדין בעבירות הסתה באיו"ש, וביניהם: זהות ודמות המבצע, פוטנציאל ההשפעה, אופי העבירה, תוכן הפרסומים, כמות הפרסומים ותדירותם, כמות החברים/העוקבים/המחבבים/המשתתפים וקיומן של עבירות נוספות.
- ג. הציג את הסוגיות והרגישויות שאיתן מתמודדים: תהליך הלמידה של התחום (משני הצדדים), פערים ביכולות החוקרים, שחרור לחלופת מעצר של אי-שימוש באינטרנט, הצורך להוכיח פוטנציאל נזק בעבירות הסתה ועוד.

5. נהלי חיפוש במחשב בעקבות פס"ד פישר, סנ"צ איה גורצקי –

- א. השאלה שעל הפרק היא האופן שבו יש לבצע חיפוש בחומר מחשב, בהתחשב בכך שלא ניתן לעבור על כך החומר בעין אנושית. שאלות נוספות הן מה היקף החומר שיש להעביר לידי ההגנה וכיצד יש להתנהל בתיקים שבהם מדובר במספר חשודים או בחומר מחשב של עדים.

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת הסייבר

- ב. איה סקרה את הפסיקה אשר ניתנה בשאלות אלה לפני החלטת העליון בעניין פישר (פרשת לה פמיליה, עניין ברמלי והחלטת ביהמ"ש המחוזי בעניין פישר). הפתרונות השונים שניתנו לשאלות שעל הפרק בבתי-המשפט נעו בין השוואת החיפוש להאזנת סתר וכאלה ב"חיפוש מושכל על דרך השלילה" אשר יחפש חומרי מחשב שאינם רלוונטיים ורק אותם יוציא מתיק החקירה.
- ג. בעליון נקבעו כמה עקרונות: (1) חיפוש במחשב לא צריך להיות מטופל כהאזנת סתר; (2) אין לחייב את התביעה או את הרשות החוקרת לעבור על כל חומרי המחשב; (3) חיפוש מושכל על דרך השלילה סותר את העיקרון של עיון בחומר חקירה רלוונטי בלבד; (4) אין להעביר את כל החומר as is לידי ההגנה.
- ד. נקבע שהדרך הראויה היא לבצע חיפוש מושכל במחשב, ואם חומר מסוים לא עלה אזי הוא איננו רלוונטי לאישום או שנמצא בפריפריה של האישום. עוד נקבע שההגנה תוכל להציע אפשרויות חיפוש מטעמה.
- ה. כחלק מהפקת הלקחים בעקבות פסיקה זו של העליון הוחלט על הקמת צוות בראשות חיים ויסמונסקי שיבחן את השאלות הללו ואת אופן יישום ההחלטה ויציג את המסקנות למשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים). עד לגיבוש מסקנות הצוות הופצה הוראת שעה של המשטרה, אשר הוצאה בידי רח"ט חקירות (מצ"ב לעיונכם).
- ו. הנחיית רח"ט חקירות קובעת כי במקרים שבהם ניתן לבצע חיפוש בכל חומר המחשב יש לעשות זאת. במקרים שבהם מדובר בחומר שנראה על פניו קשור לאישום, יש לעבור על כל החומר שנראה רלוונטי לאישום. במקרים שבהם לא ניתן לבצע חיפוש בכל חומרי המחשב, יבצע חיפוש מושכל והתיעוד יפורט בדו"ח מובנה שהתוסף להנחיה.

נערך על-ידי עמוס איתן